

ELPYVÄ MAISEMA - LANDSCAPE REWILDING PROGRAM

MIIA TUONONEN

AQUARIUS-PÄIVÄ 4.11.2026

All photos: Mika Honkalinna, Snowchange

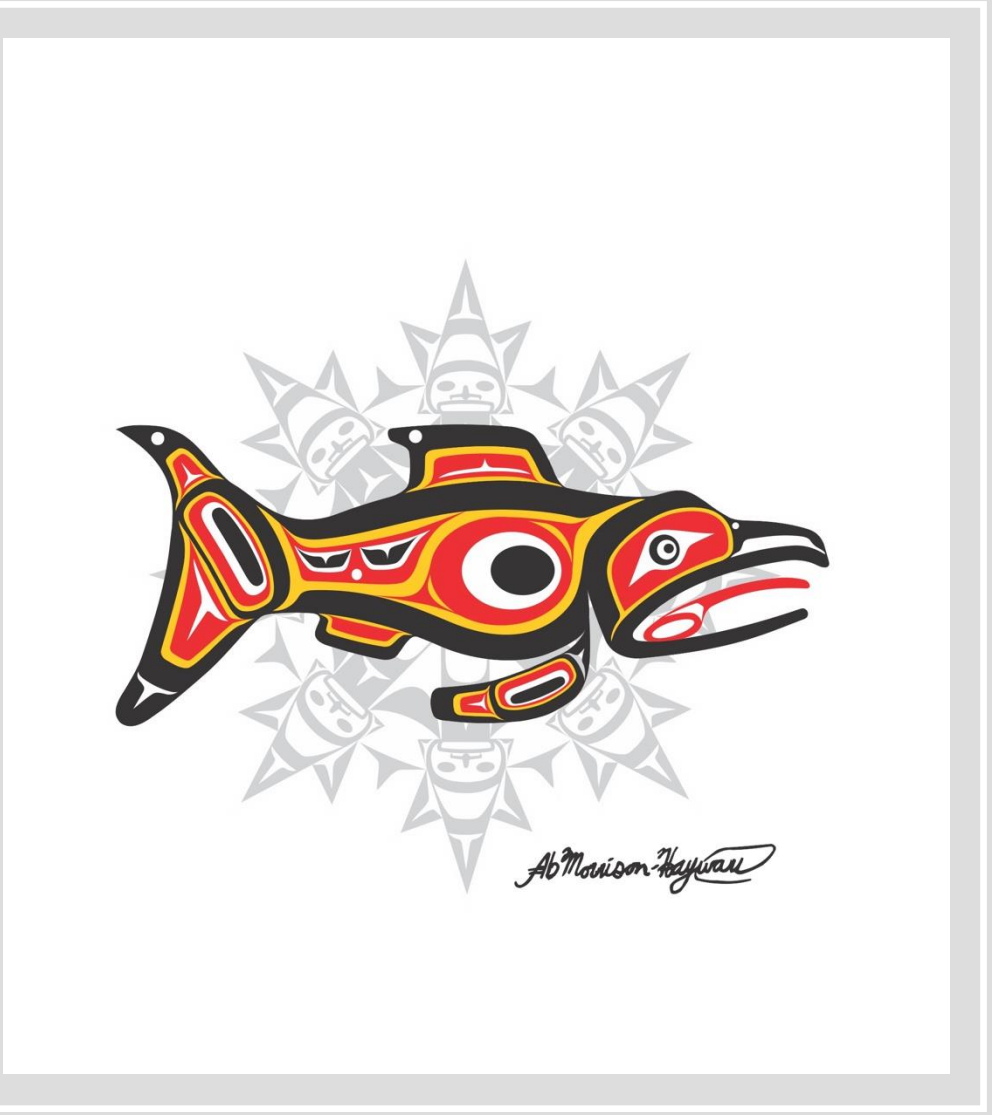
LUMIMUUTOS OSUUSKUNTA

Toiminnan ytimessä ammattimainen kalastus, luonnonelinympäristöjen ennallistaminen ja luontaistalouksien tukeminen ympäri maailmaa

Pääkonttori Tohmajärvellä, perustettu vuonna 2000

Merkittävä toimija kansainvälisessä ilmasto- ja alkuperäiskansapolitiikassa sekä tutkimuksessa

Yhdistämme perinteisen tiedon, tarinat, kalastuksen, metsästyksen ja muut metsäkulttuurin elementit luonnontieteelliseen ennallistamistyöhön

LANDSCAPE REWILDING –OHJELMA NUMEROINA

- Milloin? Ohjelma käynnistynyt 2018, laajentunut merkittävästi vuodesta 2022 eteenpäin uuden rahoituksen myötä.
- Missä? Maanomistus 11 000 ha, yhteistyösopimusten myötä vaikutuspiirissä 65 000 ha (maisema.org)
- 2025 ja 2026 ohjelman suuria vuosia: tänä vuonna ennallistettu 260 ha Koitajoen valuma-alueella
- Kansainvälinen rahoituspohja

  → päärahoittajana Koitajoella Endangered Landscapes & Seascapes Programme

VESI YHDISTÄÄ

Vedet ja vesiensuojelu on usein hyvä yhteinen lähtökohta:

Miten on ollut, miten on nyt?

→ paikallistieto avaa laajennetut aikasarjat luonto- ja ympäristöhavainnoista myös syrjäseuduilta

Mikä on muuttunut ja milloin?

→ tarinoiden kerääminen auttaa luomaan yhteyden aikojen välille ja tekee maisemat eläväksi jälleen

Mitä haluamme palauttaa?

→ valuma-aluelähtöinen ajattelutapa, yhteisökeskeisyys, sosiaalinen hyväksyntä, reflektio

MAISEMATASON ENNALLISTAMISEN MERKITYS

- Vesiensuojelu
  - Ravinne- ja kiintoaineskuorman pidätys tästä ikuisuuteen, vaikutus kertaantuu vesistössä
- Luonnon monimuotoisuus
  - Valuma-aluekunnostus parantaa pienen mittakaavan lisäksi myös maiseman monimuotoisuutta, esim. metsäpeura
- Ilmastovaikutukset
  - Myös ehjän suon resilienssi muuttuvassa ilmastossa

→ Elävät kylät, yhteisöt ja maisemat

KOITAJOEN ELPYVÄ MAISEMA

Valuma-alue 6500 km^2 Suomessa ja Venäjällä

Hanke 2022-2027, ennallistamisen tavoite 2500 ha

Tavoitteena palauttaa joen ekologista tilaa, tukea paikallisia kestäviä elinkeinoja ja luonnonvarojen käyttöä sekä ylläpitää uniikkia kulttuuriperintöä (jokinuottaus, runolaulu)

- Soiden ennallistaminen painopisteenä
- Vaellustesteiden poisto, purokunnostukset
- Ekologisten käytävien turvaaminen maaostoilla

Ekosysteemien ja ihmisten yhteenkytkeytyminen

- Planktonsiian rooli kulttuurissa ja bioindikaattorina

JOKIVAHTIOHJELMA - RIVER GUARDIANS

Luontotiedon kerääminen Koitajoelta

Kohteiden seuranta ja raportointi

Käytännön ennallistamistöihin osallistuminen

Verkoston rakentaminen ja linkkinä toimiminen

Paikallisyhteisöjen yhteisen tiedon tallentaminen

TIEDON SYMBIOOSI

- Kohdevalinnoissa ja suunnittelussa otetaan huomioon sekä ekologinen että paikallinen tieto yhtä tärkeinä
  - Kalastus- ja metsästyspäiväkirjat, mökkikirjat, muistelot --- tarinat, laulut, perimätieto
- Seurantaa tehdään kohteesta riippuen laajasti tai vielä laajemmin
  - Fysikaaliset ja ekologiset indikaattorit
  - Sosioekonomiset indikaattorit
  - Visuaalinen seuranta valokuvapisteillä ja dronella
  - Jokivahtiraportit, paikallisten havainnot vuoden ympäri

Tavoitteenamme on elvyttää ekosysteemit, jotka ovat tukeneet elämää kylien ympärillä vuosisatojen ajan

Perinteisen tiedon yhdistäminen tieteellisiin menetelmiin luo kehyksen, jota voidaan soveltaa koko boreaalisella alueella

Toimintatapa luo edullisia ratkaisuja paikallisten sukupuuttojen torjumisessa, hiilen sitomisessa ja monimuotoisten elinympäristöjen ylläpitämisessä laajalla maisematasolla.

www.landscaperewilding.org
www.snowchange.org

KIITOS!

